

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Czajkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi W. F.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie VII AGa [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 8 maja 2019 r.,

1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. akt VII AGa [...] nastąpiła przewlekłość postępowania;

2. przyznaje skarżącemu od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] sumę pieniężną 2200 (dwa tysiące dwieście) złotych;

3. oddala skargę w pozostałym zakresie;

4. nakazuje zwrot od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz skarżącego opłatę od skargi w kwocie 200 (dwustu) złotych;

5. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz skarżącego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

UZASADNIENIE

Pełnomocnik W. F. wniósł o stwierdzenie, że w sprawie z jego powództwa zawisłej przed Sądem Apelacyjnym w [...] (VII AGa [...]) doszło do przewlekłości postępowania. Skarżący podniósł, że akta tej sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 18 grudnia 2017 r. i od tej pory nie podjęto w niej ani jednej czynności i nie wyznaczono terminu rozprawy. Wskazując na powyższe okoliczności autor skargi wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz jego mocodawcy kwoty 20.000 zł.

W odpowiedzi na skargę Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w [...] wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jakkolwiek nie wszystkie okoliczności, które w skardze przytoczył jej autor, znajdują potwierdzenie aktach sprawy Sądu Apelacyjnego, to jednak co do zasady zgodzić się należy ze skarżącym, że w sprawie VII AGa [...] doszło do przewlekłości. Tym samym nie sposób zgodzić się z tezą zawartą w odpowiedzi na skargę, że pojęcie przewlekłości postępowania nie jest zależne wprost od długości toczącego się procesu i okresu oczekiwania na termin.

Przedmiotowa sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w [...] 21 grudnia 2017 r. i tego też dnia wydano zarządzenie o wpisaniu jej do repertorium ACa (k. 759, k. 760). Następnie Przewodniczący Wydziału Gospodarczego w dniu 6 kwietnia 2018 r. wydał zarządzenie (VII AGa [...]), wskazując sędziego referenta, któremu sprawa została przydzielona (k. 761). Kolejnym zarządzeniem, wydanym dopiero w dniu 14 stycznia 2019 r. Przewodniczący Wydziału przydzielił niniejszą sprawę innemu sędziemu, czego powodem była znana Sądowi Najwyższemu z urzędu okoliczność, że dotychczasowy sędzia referent z dniem 10 października 2018 r. zmienił miejsce pełnienia służby. Ostatnie decyzje wydane w związku ze sprawą dotyczyły wyznaczenia składu orzekającego do rozpoznania sprawy (zarządzenie z dnia 30 stycznia 2019 r. – k. 763) oraz wyznaczenia terminu rozprawy na dzień 29 września 2019 r. (zarządzenie z dnia 12 marca 2019 r. – k. 764).

W myśl art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 75), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Zgodnie zaś z treścią art. 2 ust. 2 ustawy, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie, która wraz z apelacją wpłynęła do sądu odwoławczego w dniu 21 grudnia 2017 r., rozstrzygnięcie merytoryczne wydane zostanie najwcześniej w dniu 29 września 2019 r., a więc po upływie przeszło 21 miesięcy. Tak długi okres oczekiwania przez stronę na wydanie w jej sprawie orzeczenia sądowego w postępowaniu odwoławczym musi być uznany jako wykraczający poza rozsądny termin, w rozumieniu przepisów cyt. ustawy, art. 45 ust. 1 Konstytucji, jak i art. 6 ust.1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Przypomnieć w tym miejscu należy utrwaloną już linię

orzeczniczą Sądu Najwyższego, zgodnie z którą o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, które trwa co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z dnia 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120; z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 121; z dnia 18 maja 2016 r., LEX nr 2056884, z dnia 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16, z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18). W realiach analizowanego przypadku, sama czynność wyznaczenia sprawy na termin nastąpiła po blisko 15 miesiącach od wpływu jej do Sądu Apelacyjnego w [...]. Sąd Najwyższy zdaje sobie sprawę, że stan ten jest po części usprawiedliwiony trudnościami kadrowymi i organizacyjnymi sądu odwoławczego, związanymi m.in. z komplikacjami wynikającymi z przejściem pierwszego sędziego referenta do innego sądu i związaną z tym koniecznością podziału jego referatu. Są to jednak okoliczności nie wywołane przez stronę i tym samym nie zwalniające organów państwa i wymiaru sprawiedliwości z obowiązku zapewnienia obywatelowi efektywnej ochrony prawnej. Z tych też względów uznać należało, że z uwagi na niezachowanie standardu zapewnienia ochrony sądowej w terminie akceptowalnym w myśl wskazanych wyżej unormowań krajowych i konwencyjnych, W. F. uprawniony jest zarówno do potwierdzenia tego faktu przez Sąd, jak i uzyskania od Skarbu Państwa stosownej kwoty, będącej *quasi* – rekompensatą za wywołane zaniechaniem niedogodności.

Opierając się zatem na treści art. 12 ust. 4 ustawy o skardze, Sąd Najwyższy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego sumę pieniężną w łącznej wysokości 2.200 zł. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sprawa W. F. wpłynęła do Sądu Okręgowego w W. 2015 r., zatem łącznie z postępowaniem przed sądem odwoławczym, w którym stwierdzona została przewlekłość, trwać będzie 4 lata i 4 miesiące. Jednocześnie Sąd Najwyższy nie znalazł szczególnych powodów, a i skarżący, którego pozew w pierwszej

instancji został w całości oddalony, takich powodów nie wykazał, by kwotę 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, podwyższyć. Z tych względów żądanie zasądzenia maksymalnej, określonej w cyt. przepisie kwoty sumy pieniężnej, jako nieuzasadnione – należało oddalić.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd określił na podstawie § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 15 z późn. zm.).